

TOVEERITAR

Palvelijattarien numero

Amerikan suomaalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 19

TISTAINA, TOUKOK. 9 P. — TUESDAY, MAY 9.

1916 — Kuudes vuosik.

Miten palvelustyttöjen asemaa voidaan parantaa

Lähtiessämme pohtimaan palvelijattarkysymystä täytyy meidän ensiksi painaa mieleemme muutamia tärkeitä seikkoja, joiden perusteella voimme tämän kysymyksen paremmin ymmärtää.

Ensiksi, että kotipalvelijattaret ovat kokonaan erilaisessa asemassa kuin ovat tehdastyöläiset ja siksi ei heitä voida samalla tavalla järjestää, s. o. heidän asemansa ei voida lähteä samalla tavalla korjaamaan. Tehtaalaisten työ on jaettu visseihin osiin, kukin tehden työtä omalla alallaan ja hän ei joudu suoranaisesti tekemisiin työnantajansa kanssa työmaallaan, jotavastoin kotipalvelijattaren harteilla lepää koko talouden hoito ja hänen pitää olla joka päivä tekemisissä työnantajansa kanssa persoonallisesti (lukuunottamatta monimiljoneerien ja aatelisten palvelijoita, jotka kuitenkin ovat vähemmistöinä.)

Toiseksi, että palvelijattaren ammatti kysyy korkeata ammattitaitoa.

Kolmanneksi, että palvelijattarella ei ole mitään tilaisuutta oppia ammatkinsa, ennen ammatkinsa astumista (jos ei hän ole ollut kylliksi onnellinen oppimaan sitä kotonaan, joka nykyään on harvinaista.)

Neljänneksi, että palvelijattaret eivät joka tapauksessa ole kapitalistien palveluksessa. Päinvastoin. Suuri osa siitä palvelijattarjoukosta, jonka asema kiipeimmin korjaamista kaipaa, on tekemisissä n. k. keskiluokan ja parompalkkaisten työläisten kanssa. Siis heidän ja työnantajansa välillä ei ole suuren suurta yhteiskunnallista juopaa.

Viidenneksi, että sellaisissakin tapauksissa, missä löytyy luokkaero palvelijattaren ja hänen työnantajansa välillä, joutuvat he toistensa kanssa tekemisiin kun

ihminen ja ihminen persoonakohtaisesti. Ja palvelijattaren asema ei voi korjaantua ennenkuin hän voi itsekohdaltaan kohdata työnantajansa samalla tasolla — tuntee oman arvonsa ja antaa arvo työnantajalleen ihmisenä, vain ihmisenä, **mutta ihmisenä**, joka kaikki ihmisen oikeudet ansaitsee, ja **vaatia sama ihmisarvo itselleen.**

Kuudenneksi, että ennenkuin palvelijattaret voivat toivoa olojensa korjaantumista, täytyy heidän ammattitaitoisuutensa yleensä kohota. Kykeneväisyys ammatteensa on ensimmäinen menestymisen ehto.

Monen moni palvelijattari epäonnistuu juuri siitä syystä, että hän ei tunne tehtävänsä. Tilastot kertovat, että suurin prosenttimäärä prostituertuja naisia on lähtöisin kotipalvelijattarien luokasta. Ja pääasiallinen syy tähän on se, että enemmistö näistä epätoivoon joutuneista ei ole voinut täyttää niitä tehtäviä, mitä niin korkeata ammattitaitoa kysyvä työ, kuin on kotitalouden hoito, vaatii. He ovat liian useassa tapauksessa joutuneet usein muuttamaan paikkaa aina samoilla tuloksilla ja joutuneet vihdoin epätoivoon.

Kuten jo alussa mainitsin, ovat ne ihmiset, jotka palvelijattaria tarvitsevat, myöskin **vaan ihmisiä**, joilla toisilla on enemmän, toisilla vähemmän kärsivällisyyttä.

Ja monen monta kertaa tapahtuu niin, että heidän kärsivällisyytensä loppuu aivan suotta. Ottakaamme tähän muutamia esimerkkejä:

Sellaisissa tapauksissa, missä palvelijattarien valmistama ruoka on aina kehnosti laitettua ja kerrassaan sopimatonta ravinnoksi, niin että perheen jäsenet ja varsinkin lapset siitä sairastuvat.

Tapauksissa missä palvelijattari osottaa huolimattomuutta talousesineiden hoidossa, tai missä palvelijattari tietämättömyydessään turmelee kallisarvoisia maalauksia, astioita, hopeakaluja, huonekaluja y.m.

Tiedän erään tapauksen, missä palvelijattari kun määrättiin puhdistamaan kallisarvoisia taidemaalauksia, latoi ne paatammeeseen ja laski kuuman veden niiden päälle. Tiedän tapauksen, missä palvelijattari hankasi muutamassa viikossa hopeapleitin pöytäveitsistä niitä "puhdistaisaan". Tiedän palvelijoita, jotka eivät osaa pestä astioita, niin ettei niihin jäisi rumia rantuja ja pilkkuja muutaman viikon kuluessa, siitä syystä, että asiat eivät ole huolellisesti pestyjä. Tiedän palvelijoita, jotka eivät osaa yhtä lihalaista toisesta erottaa, vielä vähemmän niitä keittää, vaikkakin ovat monia vuosia olleet palvelijattarina. Mutta he eivät ole koskaan saaneet minkäänlaista

opetusta eikä ohjausta työhönsä, heille ei ole kukaan edes opettanut sitä, että heidän työnsä on tärkeää ja että se kysyy ammattitaitoa. Monen moni palvelustyttö ja vieläpä perheenäitkin luottaa huolimattomuutensa ja tehdä hosasee työnsä miten sattuu, kun ei se työ muka minäkään arvoista ole ja kun ei sinä muka mitään tarvitse tietää. Vaikka tosiasia on se, että **juuri se työ kysyy enemmän tietoa ja taitoa, monipuolista tietoa ja taitoa, kuin mikään muu työ.**

Se luokka ihmisiä, joilla on varaa palkata yksi palvelija tekemään kaikki taloustyöt, on tavallisesti kaikista valistuneinta väkeä, joiden elämäntavat ja elämänvaatimukset ovat verrattain terveelliset samalla kun ne ovat korkeat. He ovat työläisiä, missä mies ja vaimo tekevät kansliatyötä, opettajantyötä tai jotain muuta henkistä työtä, ja keskiluokan kauppiasten y. m. porvariluokan naisia, joiden keskuudessa on aivan muotiasiana uudemman aikaisten tieteiden ja taiteiden tutkiminen kotitalouden, terveydenhoidon ja yhteiskunnallisten uudistusten alalla, vaikka se onkin vain porvarillista hommaa ja he eivät ymmärrä yhteiskunnallisia asioita oikeassa valossaan, niin siitä huolimatta saavat he vaatia elämältä kaikkea hyvää ja kaunista, jota myös meidän työläisten pitäisi osata vaatia ja ottaa.

Mutta kuten jo sanoin, nämä ihmiset eivät ymmärrä yhteiskunnallisia asioita oikeassa valossaan ja niin ollen he eivät myöskään ymmärrä palvelijattarkysymystä eikä palvelijattaria. Ja niin kauan kuin palvelijattaret eivät ymmärrä omaa asemansa oikein, niin niin kauan he joutuvat olemaan sorron alaisessa asemassa. Palvelijattari (jatkoa toisella sivulla.)

Palvelustyttöjen klubi

Helmikuun Ladies Home Journalissa kirjoittaa Bertha H. Smith seuraavaa:

Eräänä päivänä noin vuosi sitten tusinanlukuinen joukko palvelustytöitä Los Angelesissa, Californiassa, piti kokouksen ja perusti palvelustyttöjen klubin. He halusivat kokeilla, josko yhteistoiminnan kautta he voisivat parantaa palvelustyttöjen asemaa, niitä olosuhteita, joista palvelustytöt aina yksitoverisesti valittavat, mutta joita ei voida muuten korjata kuin tyttöjen oman toiminnan kautta. Vuoden kuluessa on klubin jäsenluku kasvanut kahdestatoista kuuteensataan ja kolmeenkymmeneenkahteen ja hyvän joukon ovat ne palvelustytöt oppineet, jotka ovat ottaneet käytännöllisesti osaa järjestämistyöhön.

Klubi on nimeltään "Progressive Household Club" ja jäseniksi siihen pääsevät kaikki palvelustytöt, jotka maksavat yhden dollarin sisäänkirjoitusmaksua. He ovat vuokraaneet huoneiston, joka vastaa kolme välttämätöntä tarvetta: paikanvälitystoimiston, asuntoja halvasta maksusta ja paikan missä tytöt voivat säilyttää arkkunjaan ja muita esineitään vähäistä maksua vastaan, joita tytöt eivät voi eivätkä tahdo kullekään jokaiseen palvelupaikkaansa mukanaan.

Klubin johtokunta keräsi lainoja jäseniltä ja näillä lainoilla ostettiin kotiin tarpeellinen kalusto ja maksettiin valtion sekä kaupungin lupakirja paikanvälit-

toimiston ylläpitämiseksi. Huoneiden vuokrasta ja jäsenien sisäänkirjoitusmaksuista saatiin kohta pieni juokseva sisääntulo joka kasvoi päivä päivän perään.

Paikanvälitystoimiston perustamiseen johti tytöt se seikka, että he tunsivat etteivät saa tasapuolista kohtelua yksityisissä paikanvälitystoimistoissa. He pitivät yksityisten paikanvälitystoimistojen maksut liian korkeina, sillä ne ovat seitsemästä kymmeneen prosenttiin ensimmäisen kuukauden palkasta. Palvelustytöt olivat sitä mieltä että koska palvelustytöitä tarvitsevat saavat paikanvälitystoimistojen kautta myöskin palvelusta, niin pitäisi heidän myöskin osaltaan maksaa.

Heidän paikanvälitystoimistossaan otetaan klubin jäseniltä yksi dollari ja työnantajalta viisikymmentä senttiä jokaisesta palveluksesta. Siinä tapauksessa jos tyttö ei satu saamaankaan sitä paikkaa, joka hänelle on toimiston kautta välitetty, maksetaan hänelle se dollari takaisin, joten tyttö ei mitään sen kaupan kautta menetä.

Mutta kaikilta niiltä työiltä, jotka eivät ole klubin jäseniä ja jotka hakevat paikkaa tämän toimiston kautta, otetaan aivan sama mksu kuin mitä yksityiset paikanvälitystoimistotkin heiltä kiskovat. Siksi ovatkin kaikki uudet tytöt melkein poikkeuksetta yhtyneet klubin jäseniksi.

(Jatkoa toisella sivulla.)

Palvelijattarelle

PALVELIJATTARELLE.

(Työläisnaisen Joululehti 1915)

Mä ymmärrän sun silmiesi tullen ja poskes poltteen, hyväilysi aran: he ovat pettäneet sun tyttöparan kuin äitini, siks' syliini sun sulen.

Sä ällös itke, syntymääsi sure, vaan nouse työhön, taistoon heitä vastaan.

He eivät katso kantamaasi lastaan, siis syty vihaan, hammastasi pure!

He kyökissä vain "kansaa lähentyvät", siks' "kunnon piikatytöt vähentyvät" ja täytyy vankilat ja sairashuoneet.

He kyllin turmelleet jo työläisverta, siis tehdään työtä että kaatuu kerta se järjestelmä, min' he ovat luoneet.

KASPERI TANTTU.

Keväällä syksy

Kevätaurinko jäitä jo sulattaa, pian hentoja kukkia luo. Kevätuulonen lammessa laineilla leikkii ja vihreän tuoksua tuo.

Kevätlintunen pilvissä liitelee se perholle laulavi kai. Ja paimenen torven toivotus karjat sammalten seuduille sai.

Mut' ihmiselämän kevätamu ei ruusuja tiellemme luo. Se satavi syksyn kynneleitä kutoo jäätä sydämen luo.

Ja hymyillä sentään me koetamme aina, hymyn alla väikk' kirous on. — Kun kevättä emme me lainkaan tunne on syksykin loppumaton. —

Kas, kädet on luoneet maailman suuren! ehk' kädet syyspilvet siirtymään saa — Ah, koettaos raataja, köyhien kevään kerrankin saattaa kukoistamaan!

KLAUDIE P.